

81
1-470

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διεύθυνσις 1969 - Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). **Μαχαίροι...**
(παλαιότερον ὄνομα: **Τὸ ἴδιον...**), Ἐπαρχίας **Ἀποκοριώνων**,
Νομοῦ **Σκινίων**.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος **Γιαντζαῦου**
Κων/τῖνος..... ἐπάγγελμα **Διδάσκαλος**.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις **Μαχαίροι Ἀποκοριώνων Σκινίων**..
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... **9**.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον **Χρ. Θεοδῶν Κ. Μπριντάκη**.....
τὸ γένος Τραυζαῖν.....
ἡλικία **89**.... γραμματικαὶ γνώσεις **Ἀλφάβητος**.....
..... τόπος καταγωγῆς **Μαχαίροι**....

β) **Ἰωάννης Σ. Μπριντάκης** ἔτι **63** **Μαχαίροι**

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; **Ὀρει αἱ δευτεῖαι καζιερχίας διὰ σπορά καὶ βοσκή ἡ μὴ δευτεῖαι καζιερχίας (μαϊνῶς Ἀγριάδες) διὰ βοσκή.**
Ἐπῆρχον αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; **Ὦν ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐνηλλάσσοντα κατὰ διαστήματα.**
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος εἰς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐλάχιστα εἰς ἐμμεσίαις.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; **Ὦν ὡς διενέμετο ἅμα τῷ γάμῳ μονο. καὶ μοριεῖα, ἐπὶ δὲν φοιτᾷ διετήρη μετρί θανάτου του.**

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρους, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; **Ὡς εἰς τὰ πλείονα εἰς ἀμφοτέρους...**

Ἐξαιρέσει μόνον εἰς κτηνοτροφίαν...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; **Ναὶ. Συνηματινοὶ βιοτέχναι. Ἐλάχιστοι. Ὑψηλῶς.**

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; **Γαιοκτημόνων. Μεγα-
ρῆ. Δὲν. Ὑψηλῶν. Εἰς τὰ κτήματα ἐνὶ τῇ ἢ ἐν ἐμείνουσιν τοῦ δὲν.
ἡμποροῦσαν τὰ τὰ μαζιερῶν, εἰργάζοντο ἕτεροι χωριανοὶ καὶ ὡς
ἄτομα καὶ οἰκογενεακῶς.**

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) **Συνηματινοὶ. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...**

Κατωτέρως. Ἐν ἄλλῃ κατωτέρως...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; **Ὡς εἶδος...**

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; **Ναὶ...
ἐποχικῶς. Προήρχοντο συνήθως ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωρίου ἢ γειτονίας.
καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Συνήθως εἰς εἶδος, ὅπως εἰς χρήμα.**

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; **Ναὶ, μόνον. Δουλοῦσι, ἔρακτοι...**

**Προήρχοντο ἀπὸ τοῦ χωρίου ἢ γειτονίας. Χωρὶς ἔργοντο. Φα-
κεροί.**

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπηγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; **Ὡς. Ὑποτίθεται. Ὡς. Ὑποτίθεται. καὶ. Ὡς...**

**Ἄνδρες. Ὡς. ἡμερικῶν. (Η.Π.Α.) μετὰ τὸ 1907 ἢ εἰς ἄλλα...
μετὰ τῆς κρίσεως ὡς ἐργάται.**

β) Ἐπηγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... **Ναὶ... ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; ...**

Συνήθως. Ὡς. Ὑποτίθεται. καὶ. Ὡς ἐργάται.

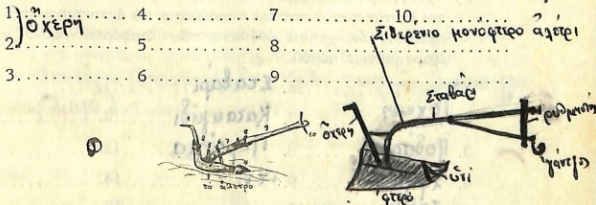
δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
Μονον. με ζωϊκὴν κόπρον. (βοῶν, αἰγοπροβάτων).....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Μετὰ τὸν Β'. Παγκόσμιον πόλεμον. 1945.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;
Μετὰ τὸν Β'. Παγκόσμιον πόλεμον. 1945.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖται μετὰ τὸν πόλεμον (1945), μονόφτερο καὶ δίφτερο μικρῶν τῶν ἀνεξαρτήτων ἐδαφῶν. Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἀπὸ τὸν πόλεμον.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Μετὰ τὸ 1950.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ λόγῳ φύσεως ἐδαφῶν καὶ μικροκαλλιεργημάτων ἐν χρησιμοποιοῦται.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δεε. χρησιμοποιοῦται
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... Μετὰ τὸ 1952.
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Συνήθως ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς ἢ ὁ ὠρεμένης ἔχοντες δεξιόσχευια ἔφτιαναν πρὸ πολλῶν ἔφτιαναν μὲν ὠρεμένης δύσκολος μετὰ αὐτοῦ*
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

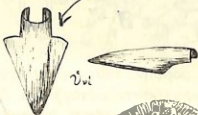
1. Ὑποχερὴ	6. Σταβάρη	11.
2. Πόδαρι	7. Καταμῆδι	12.
3. Σφῆτες	8. Παρούτια	13.
4. Σπάθῃ	9. Ἄνι	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

ἦτο μίαν μορφῆς δι' ὅλα καὶ χωράφια. Τύπου ὡς τῆς εἰκόνης
ξέ. δυο μεγέθη, ἀλλὰ τὰ εἶχα. ἑλακίστο!

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου

Ἰρδοχωκίων. Παραρρηγμένη.

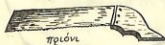
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ αἰδήρου ;

ἦτο καὶ εἶναι κατασκευασμένη ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

Σκεπάρνι, ξυλοφάι (πριόνι), Ἀρίδι, Ἐνδοφάι, Σκεπάρνι
(Σμίρα)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ^{ἐχρησιμοποιοῦντο μόνο βοεῖ, ἔφροι, κρη...}
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ^{ἐχρησιμοποιοῦντο μόνο ἡμίονοι (εὐνίδες), ἵπποι, ὄνοι.} ^{ἔφροι, κρη...}
 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ^{ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖον ὁ ζυγός:}

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουρί, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ^{ὁ ζυγός ἔχει τὴν μορφήν πρὸς τὴν ζεύξιν:}

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ^{ζεύλα} ^{παῖχνον}

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ^{ἦτο, ἐκ εὐδεργίου, ἐξέχον λοῦρα (κρονοῦρα) καὶ ἀποτελοῦντο ἐκ 5 τεμαχίων: πρὸς τὸ ζυγόν, κατὰ τὸν ὄρο, 2 ἀμφὶς μακρῶν, 2 ἀμφὶς μικρῶν δι' ἀγέρου. (καταμείδι).}
 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; ^{Μετὰ τὸ 1945}

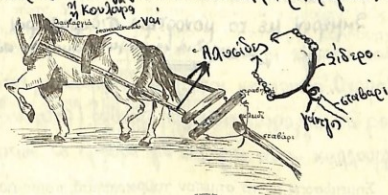
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Μετὰ τὴν τραβηχτὰ...

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Ὅλη ἡ μερὴν ἐξερχομεθα τραβήματα.

Ἀποτεμῶς αὐτοῦ τῆν κουζούρα (βαμπαρὶς), ἐπανωμάκουζο, ἀγυεῖδα, εἰδερο, γάντζο καὶ ζεύστη (τὸ σχοινί. μετὰ τὸ ὁποῖο διεκδύνητο, αὐτοῦ τῆς παρίᾳ τοῦ ἀγροῦ ἐκ τῆς ὁκρεμ (χειραφῆς).

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινῶς); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἡ ἀντήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὄργωνε καὶ ὄργωνε γυναῖκα, ὁ ἄνδρας (ἰδιοκτήτης), ὁ πῶνις, γυναικὶς καὶ κωμωδῆς. (Αὐτὸς ὁ πῶνις παρα ἑλάνιστοι).

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ὁποδετῆται κατ' ἀρχὴν ὁ ζυγὸς, δένεται ὁ ζεύστη εἰς μέρατα, ὁποδετῆται τὸ ἀγέρι. ὁ δὲ δυν. καὶ ὁ ζεύστη ἐκτερεῖνεται εἰς τὴν ὁκρεμ.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Βαθίζεται... πρῶτα ἡ κουζούρα ματοπιν. οἱ ἀγυεῖδες, πηκνύονται. τὸ ἀγέρι καὶ γίνεται τὸ γάντζωμα.

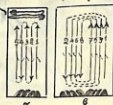
3) Πῶς κατεκδύνηται ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). Μετὰ σχοινί τοῦ ὁποῦν τὰ ἄκρα δένονται εἰς μέρατα τῶν βοδιῶν καὶ τὸ μέσο ἐκτερεῖνεται εἰς τὴν ὁκρεμ.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμήν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον μὲ τὸ μονότροπο σιδερέσιον ὡτ. ἐκδ. (β) ..
κατακινῶν διὰ τῆς κιν. αὐτῆς ἀπὸ γῆς (ἀγχοῦράδα)

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); καὶ ἐγίετο καὶ γίνεται ἐν λωρίδα (σπορές)

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακίαν; .. καὶ

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; Ἡ σπορά χωρὶς ἄροτρο καὶ μὲ σκαπάνη ἐγένετο ποτε καὶ ἐν ἐδαφ. μὴ ἐπιδεχόμενῃ ἀροτρίων (Σμαπειούριον) σμαπειοίς ἢ ὑπὸ αὐτῶν ἢ ἐπὶ αὐτῶν

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτρίσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Πιλοῦνται τῶν ἐδαφ. ἐδαφ. σπορῶν καθε. χρόνο. ἀφαιρ. ἢ διένδυται τῶν αὐτῶν διὰ νὰ διγ-σταυρῶνται καὶ νὰ μασηγῇται μαλὶς ὁ ἀγρός

Εἰς ποῖα ὀργάματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. **Α**εν. ὑψηλῶν. ἰδιῶν. ὀργάματα διὰ καθε. σπορῶν.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Παραδοσιακ. Απαντ. ἐγίνοντο καὶ μόνο διὰ τὸν αἰῶνα, ροβόδια. Τώρα γίνεται σκοπνότερα? Ὀνομάζομε ἀνείχμα (ἀνεύχμα); ἐγίνοντο τὰ ροβιόπικρα, γὰρ τὰ ροβόδια καὶ τὸ Μάρτιον. Τὸ ὄργημα γὰρ εἰς ἐξίαν ὄνομα καλλουργία καὶ τὸ βῆ ὄργημα διβόλισμα,

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

ἔρχονται. 2 ἔτι 3 ὀργήματα τὴν ἡγοίαν

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφειῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

^a ἔν. κοινῇ. ἔτι δ' ὅλα καὶ δημοτικὰ, γὰρ ἐργαζομένη. ἑδωκὼν.
Μετὰ τῷ ἀγαθολογικῷ συνδῷ ἔσπερον γίγναι.

4) Ποσα όργανα γίνονται δια κάθε είδος καλλιέργειας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) και κατά ποιάν εποχήν; Αία. υριδιμ. βρωμην. ψυκανθ. έν. σίτου. δύο. τώ. φθινοπωρην, κηπευτικς 2-3 τω άνοιξη.

5) Ποια εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; β) ἐν τῇ ἐξάρα.

κοιτο (2ος βόιου) ύψους με μαλλιά, το οποίο το άνοιχτο

μαρτ) ἐμνήστο με κορδάντ(ο) περασμένο ἀπὸ θυμῶ) διὰ τὴν μεταφορά
τοῦ μαρτῶ. Διὰ τὴν ὁμοίαν τὴν σκοποδία φρονήσῃ ἐπὶ τῆς ἐκ τῶν δύο ἀφ' ὧν τῆς).

β) Με ποία γεωργικά εργαλεία (ή τοχον άλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

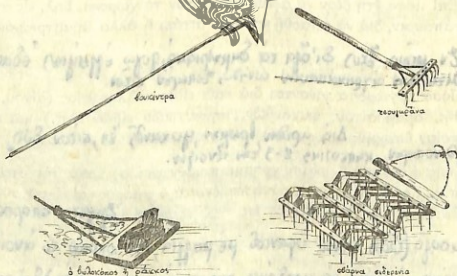
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; Μὲ ἐξηγουμένη... εἰδηρὰ ράβδον τοποθετημένη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ βουκέντρου. ἐννείδω ἢ μάλιστα καὶ ἀπὸ τῆς ράβδου ἐξέλθω καὶ... μὰ.....
 πρὸς νῆα.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Πρὸς τοῦτον μὲν μετὰ τὴν ἐπαύριον...
 βόλῃ ἢ ἐπαύριον ἀγχοῦράδω (μὴ καμωμένῳ χωραφίῳ).....
 τῶρα μὲ βολῶμεθα.

3) Ἡ σκάφη μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

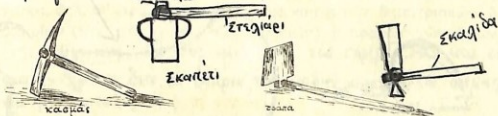
καὶ μετὰ τὴν ἐπαύριον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμός, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 Δύο ἔργαγμα, μαχίδια, ξεάπα. Ἡ μαχίδια γιὰ τὰ ὄρενα
 (καρφέρι) καὶ ἡ ξεάπα γιὰ τὰ πεδινὰ (ματωμέρια). ἡ μπουρ
 ἀμπερί. σκούζο Παλαιότερον καὶ τὸ μαπίτι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
 ὄνα, πρῶτο, ἐννιά, νιό, ἡ καὶ γενο, πρῶτο, μαρομί-
 νη, μαφίτη.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου,
 εἶδους. Δέν, ὑπῆρχα, ἐντεφῶ, σφρίττα, ἐπρσιμῶντα, ὁμο, το
 δικατα, χωράφια καὶ ἐμῆα, πον, ἡ αὐταίς, τῶν, ἐβχαζε.
 μαρομίτη, ὁσπρία.
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ. ἔμαζιερχα, μόνο . . .
 ρόβη, ἐννιά, εἰς, ματωτέρη, χωράφια, ἀπὸ, ἀπαφῶν . .
 γονιμότητι.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων, ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. Ἡ, μαρομίτη, τῶ, παταῶν, ἐπὶ, χωρίῳ, ἔχθη, μετὰ . .
 τὸ, 1910, ἐκ, αὐλάκια.

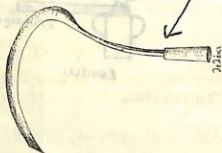
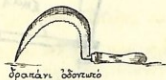
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α'. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τὸ δρεπάνι μόνον, ὡς τὸ σχέδιο φέρει.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Ἐώρα εἶναι ἐν χρήσει τὸ δρεπάνι ὀδοντωτό.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Παραδοθέν δι' ἐθερίζοντο κατὰ τὴν χόρτα. Τὸς δεικνύται καὶ με δρεπάνις ἢ μαχαίρη καὶ με κόση.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

ἦτο ὁμαλή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἦτο ξύλου.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Τὰ ματακεύαζεν οἱ ντερμιτζήδες (ξιδραρλήοι)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ θερισμὸς διὰ τῶν χερῶν ἦτο καὶ εἶναι ἐν χρήσει διὰ τὰ ὀσπρία, τὴν ρόβην καὶ διὰ τὰ δημητριακὰ καὶ μὴ ἐπιτυχημένα

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ὅν 2-5 ἐ4' ἐ4' τοῦ ἐδάφους Πάντως πολλὰ χερμίζε διὰ τὸ ζήτημα καὶ ὑψηλόν

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). Ἀκρότατα

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; Τὰ μάτεν ἀποθετὼν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶννται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) Πρὸς ὁμοῦ 6 ἐως 8 μαζί καὶ διασταυρῶνντο. Μόνον ἕνα ἦτο εἰς τρεῖς πορὺ μαρὺ καὶ ἐπιτυχημένο... ἐποθετοῦντο πρὶν μίαν διέδωκεν

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *ἐξερχομαι... ἀγκαλιές*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ;

*Ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Δὲν ὑπάρχουν, οὔτε ὅ-
τι οὐκ ἔπαγγελματίαι θερίζουν.*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεῖσθε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

*Μὲ ἡμερομίσθιον. Ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα καὶ εἶδος.
Μετὰ φαγητοῦ. Ὅταν ἦτο ἀνευ φαγητοῦ.
Ἐξέχοντα ὡς ὧμοι.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπρῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Δὲν ἔφερον τίποτε ἐπὶ τῶν χειρῶν.
Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἐχρησιμὸν, μὴν τὸ φρε-
πᾶν. ἔβαζον σὺν μέσῳ τῶν καὶ ἐργάζοντο ὄνομα...
ἔω, δὲ μοι.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναὶ, ἐν τῇς ἡμέραις θὰ ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ. μὴ
ἐν τῇς ἡμέραις Δευτέρᾳ ἢ Τεταρτῇ ἢ πεντῇ καὶ Παρασκευῇ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ναὶ. Δὲν ἠμάρταν.

ἔδινα τραγούδια Ἐτραγουδοῦσα. μαντινάδες καὶ
ριζίτινα:

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ναὶ. ἀφήνεται ἓνα μικρὸ μέρος εἰς 4 ἄκρα (πλευροὺς) τοῦ χωρίου. αὐτοὶ μένου. εἰς τὸ μερίδι τῶν ποσίων καὶ ἄλλων ζώων.

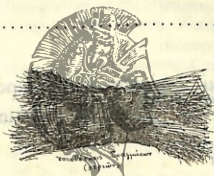
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Συνήθως αὐθαμερῶς, ἐντὺς ἑνὸς ἡμέρας ὅποτε ἀφήνεται. ἔως 2 ἡμέρας διὰ τὴν ξήρανσιν. (ἢ τὸ παρὲν ὁ ἥλιος)
καὶ δεμάτια ἐξέχοντο καὶ ἀφρόνισα.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἔδένοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἦνας ἐν τῷ θερικτῷ ἀνδρῶν ἐμάζονε καὶ ἔδενε.
(ἐν ἡδυσ) καὶ στάχους ἔδένοντο με δεματικά μα-
κρύνε. ἐν διμητριαῶν (ξίτων ἢ βρώμων) συνήθως ἢ..
ἐν θρακικῇ κοπιρίῳ καὶ χερουπέω.....
Κατὰ τὸ δέσιμο δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο ἐργαλεῖον.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Μετεφέροντο ἀμέσως ἐν τῷ ἀγρῷ, χωρὶς συγχμύρω-
σιν ἐν τῷ ἀγρῷ :

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....
 Μετὰ τοῦ 1910... Γίνεται... ἐξ αὐθιγῶν... Μόνον μὲν...
 ποιότητος.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. ἢ, ἐξαγωγή, ἐγίνετο καὶ γίνεται μόνον μὲ...
 σκαπάνη, τῆς ὁποίας... δεν... εἰδὼς... δια...
 εἰς... εἶναι... ἢ κοινῇ... τρώει...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

ἢ Οὐκ, τὰ... ἴδιος... καὶ... ἄλλα... εἰρέοντο... μόνον μὲ...
 τὰ... ἄγρια.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ψώρα...ὁ σάκος μπαρμάρηται καὶ δίνει...
 καὶ μετὰ τὴν ψώραν...μπαρμάρηται...γίνεται μετὰ τὴν...
 καὶ τῶν...ἐκ τῶν...ὀρθογώνιων...παρηχησθέντων...ἀνοι-
 κτω ἐν τῷ...δύο μερῶν (βάσει).

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο ἀμέσως ἐν τοῦ ἀγροῦ ἐν τῷ ἀγρίῳ. Δις...
 τῷ...μυόνων...ἢ...ὄντων...ἐν τῷ...ἐπὶ τῷ...
 γαμαριῶν (φαίματος). 4. ἐν τῷ...δεμάτια...μαθε...
 φερά (χομαρι).....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως.....

Ὁ χώρος ἐγγύς τοῦ θεμωνιάστρου ἢ τοποθέτησις ἐγγύς...
 ἐν τῷ...ἐν τῷ...τεχνίως καθωρισμένῳ...ἢ ἐπὶ τῷ...
 ἔνα-ἑνα δερματιὸν ὅρθιον (τεταγμένον)

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τῶν ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ναί, Ναι.....

~~Ἐν τῷ...ἔνα-ἑνα δερματιὸν ὅρθιον~~ ὕπῆρχε ἀλώνι. Ὁχι, δὲν ἐγίνετο...
 ἐν τῷ...χωρῷ.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἐν τῷ...χωρίῳ...ἐν τῷ...
 ὅπου...ἐφουδύει...ἀνεμῶν (ἢ...ἐξουδύνει).....

- 5) Τὸ ἁλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ζυνῶνται ἀνῆκε. ἐκ μίς μόνον οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἁλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀπὸ τῶν Ἰουρίων καὶ ἔργητ. τῶν Αὐγουστίνων.....

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Ὑπὸρχων. καὶ. χωματάλωνα καὶ. πετράλωνα. ἔργητ. καὶ ἐκ φασμαδ. με. κονιχῆ. πλῆνη.

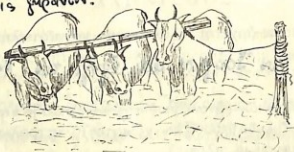
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἁλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἁλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)· Ἡ ἐπισκευὴ ἐγένετο ἐν. μεσημέρι. κόπρων (βοτειῶν) βοῶν καὶ ἐδικῶν. χωμάτων.....

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Ἡ προετοιμασία..

ο.π., τὸ ἁλώνισμα. ὡς καὶ τὰ ἄλλα. Δευτέρα, Τετάρτη καὶ. Παρασκευή.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἁλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
 Δεν ὑπάρχει ἀγωνότιμος. Ταῖς δεξιαῖς ἐγὼ νόμιμοι καὶ διε-
 μορπίστοι. ἐν αὐτῇ τῇ χωρῇ. ἡ γὰρ δὲ ἐξοποδετοῦντο...
 γύρο, γύρο. ἐν αὐτῇ (ἐτραγίμῳ) πού ἐπεριγράφει τὸ...
 ἀγῶνι, δις γυροῦν.

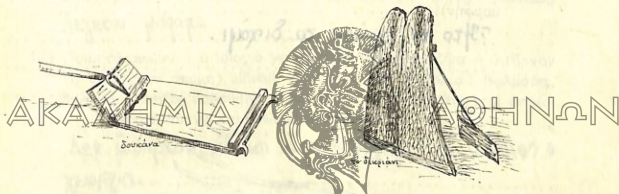
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῖως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
 στρουλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξερχόμ-
 νται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ αὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....
 ὁ γένετο δις. περιφερομένων ζώων. (βοῶν καὶ ὄνων). χωρὶς
 νὰ δένωνται. ἐν αὐτῇ. Ταῖς ζῶα ἐπεριγράφει. ὡς ἂν ἕτοιμον
 εὐνίδης περὶ. ἡ μακρὴς ἐν ἑτέρῳ ζῶο. πού ἀνορθοῦν.
 ὁδοῖε. πικρὸ αἶμα. τὰ ἄλλα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) . . . τὰ ἴσως ἐφεύοντο
 διὰ χειρῶν ἐκκατασκευαστῶν. (ἀλυσίδας) αἵτινες περὶ
 ἑαυτῶν τῶν φαιμένων τῶν γῶν, χωρὶς ναυαρχείας ἐκτέλουν. ὅτι
 μέγ. τοῦ αἰθνήματος . . .

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἡ χρῆσις τοῦ βωλο-
 σύρου. ἔχεν κεντρὴν μετὰ τῶν βωλ. παγνύσεων ποσῶν. Πρὸ τοῦ
 ποσέμου. ὁσπρίων. ἔδω. ἐκκατασκευάζτο. δι' ὅσων τὰ εἶδη. Κάποτε
 ὁμῶς τὰ ὅσπρια ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν. Τὸ σχῆμα καὶ τὸ
 μέγεθος διέφερε . . .

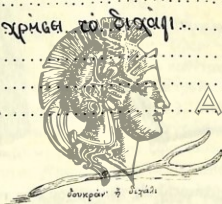
δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὸ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ἀρχίζει περίπου τὴν 9^η π.μ. καὶ ῥυθμ. τὴν 15³⁰ π.μ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἦτο ἐν χρήσει τὸ διχάλι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

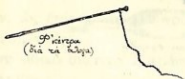
ΔΟΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; **Ναί, κατὰ διατεταμένην, ἐξ' ὧν εἶχε ἀπηνευ-
τῇ τὸ προηγούμενον. Τὸ τοιοῦτον ἐφέρετο εὐμπαγῆμα.**

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ὁχι, μετεχειρίζοντο βραχέα καὶ μεγάλους ἰσίου διαφορῶν δεινῶν. (Μουρίδ, Ἀμφιδάμειδ).

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν λέγεται . δούλα . τὰ ἀπλώματα ἐξμεριῶντο . αὐτὸ . κομίζον . παρὰ χοντὰς (εἶδος διμητηριανῶν) . μαυρῶν ἀριθμῶν . ζῶντα . ξυνήδων . ἐν . μὰτε . 30 ὥρας ἦτοι . 12 περιπλῶ .

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

λέγεται . μάλαμα .

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζον : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάμηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .

Δεν ὑφῆρχον . εἰδικοὶ . ἀλωνισταὶ , ἀλωνίη . ὁ ἴδιος ὁ γεωργός .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Διὰ . κοπανίσματος . τροπὸς . δὲν ἦτο ἐν ἀρχῇ , πρὶν . ἐν περιπτώσει . πορὺ . μιμῶς . πορότερον ἰδίως . ὁ βερνίκι (μονομῖα , φοιμῖα , ἡ γὰρ ἦτο ἡ ἀρχαία) .

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

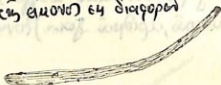
καὶ . διὰ . τοῦ Λιναρίου . διὰ . γεωμετρικῆς . τοῦ . ὅπου . ἔκ . τῶν . τούτων . δὲν . ὑπάρχουν . ἀπαντήσεως . διὰ . τῶν . ἐρωτήσεων . 19 , 20 , 21 .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

Κοπάνος ὑπάρχει ἐν χρήσει ὡς πρὸς αἰμόνισιν ἐν διαφορῇ
ξύλων καὶ μελέδων.

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀντὶ δηνμητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' αἰμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
'Εγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐτραγουδοῦντο διάφορα τραγούδια ἢ δίστιχα, ὅχι μόνο ὁμοῦ εἰδικὰ τοιαῦτα.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Μετὰ τὸ 1952 ὁ ἀγὼν εἶναι

ΑΓΡΟΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Λέγεται μάλαμα. Σωρεύεται μετὰ τὸ θρινάκι. Ἐν τῷ χέρι. Ἔτος 1910 καὶ ἀπέμνησε ἐν 4 ἢ 5 πρῶτα (δόντια). Ἐν πλάτῳ μερῶ μετὰ τὰ δόντια ἐφέχετο παμάμη.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ὁ ἐπιμαρτυρούμενος... ὠρὺς... εἶχε... ἐπὶ μῆκος... καὶ...
ἐφύγετο... θάμνι... ἡ δὲ... ἐργασίᾳ... θάμνι... ἄσμα... οὐδὲν...
ἄρα... ἔγένετο...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφῆσατε τοῦτο.

Μὲ τὸ θρινάκι, ὡς τὸ εἰκονιζόμενο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἰδικὸς· λιχνισταὶ δὲν ὑπάρχον.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔφεροντο... κόντυλοι... μετὰ τὴν... ἐμάσηται... πρῶτα... καὶ... ματοπνί...
μετὰ τὸν... βοδιῶνα... μετὰ τὴν... ἐμάσηται... ἀποχωρίζονται... μετὰ...
τὴν... διάρκειαν... τοῦ... λιχνισμοῦ... γίνεται... δεύτερον... ἀλώ...
νισμα... διὰ τῶν... ἐλάφων... ἡ... κόντυλων...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο Ἡ. ψεύς. καὶ ψών. γίνεται ὡς καὶ ὡς. ὠπλίδης
 ἀγώνισμα· εἶν. τὸ ἀγώνισμα γίνεται μετὰ βοδύρου, τὸ δεύτερον
 αὐτὸ ἀγώνισμα γίνεται ὑποκρεωτικῶς μετὰ τὰ κόδια, λέγεται
 ξεβαβούλισμα· καὶ κόντευς. ὅθεν τῶν δημητριακῶν....
 ἀνεμεικτενόντο καὶ τὸ ἀγώνισμα τῶν γίνεσθαι αἰσά. καινὰ.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρύνονται ὑπὸ γυναικῶν δις..
 σωρώδρουν· ὅταν φύγῃ τὸ πλεόν. τῶν ἄχυρων, ὁ καρπὸς θιχί-
 νεται μετὰ φυνάρι διὰ τεχνικὴν καθαρικὴν.....

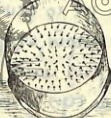
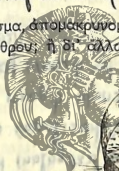
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σωρώδρου· ἡ δὲ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΔΚΑΔΗΜΙΑ

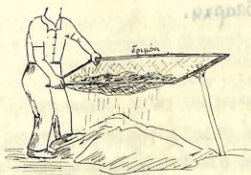
ΔΘΗΝΩΝ

κοσκίον παλαιο δερμάτινο

κοῦρος ἢ ἀριλόγος

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)⁵ *Ο. ἐκαστομήνη... μαρτύρ.*

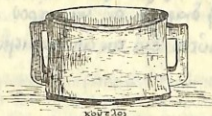
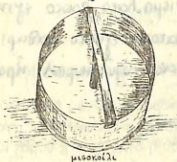
μετὰ τῶν μοναχῶν ἀποχωρίζεται διὰ τοῦ βοδίστρα...
 ο βοδίστρα ἦτα ἐκροχίτης καὶ μεγίστος ἰσομεγέθης ὅπως...
 ἐπὶ φεπῶν ἀμαρίνας ἡ βέρματος ἡμῶν.....

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἄνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνῃσι καὶ ἀσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Όταν εἰταιμασθῇ σχηματίζεται...
ὡρὴν στραγγίζω, μὲ φτυάρι κατόπιν ζεμινάω ἀπὸ τῆς περι-
φερῆς μὲ τὸ φτυάρι φθάνει μέχρι τῆς κορυφῆς, ἐν τῇ
ὥρῃ μέρῃ, σχηματίζονται δεικνύοντες ὁμοίοντα μὲ ἀστε-
ρίσμων, μετὰ καὶ περὶ τὸν μικρὸ κατὰ μέγεθος περιγε-
ρῆος καὶ τῆς τοῦ καρπῶν ἐπὶ τῇ κορυφῇ ἐπακολουθεῖ στραυρὸς
καὶ ἀσπασμὸς τῶν μὲς φαντῆς καρπῶ καὶ ταυτοχρὸν πύκνωσις τοῦ καρποῦ
8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

..... Οὐδὲν ἑπάρχη.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλῶνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλῶνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις δκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Κατεβάλετο ἢ δεικνύ
μαζωμένη. μουναῖο. Πλαγίως ἐκ τοῦ μουζωρί. Νεώτερος με. μόνιμος ἢ
χυφτενεκί. Το. πινάκι. ἦτο. το $\frac{1}{2}$ τοῦ μουζωρίου. Καὶ ἦτο. ὁμοιο.
με. το. το. εἰκόνη (μικρομύς). χυφ. το. ἐσωτερικόν. χωρίον.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, καὶ. Κατὰ συμφωνίαν.
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, καὶ. Ὅποιος ἔχει 2 ἑκάδες (ἀγρίον ζευγὰρι) ἔδιδε 1
γ) τὸ γυφτιάτικο, καὶ. Ὅποιος ἔχει 1/2 μουζωρί, ὅποιος μικρό ζευγὰρι, ὅποιος
δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ. καὶ. ἔσπερνε μὴν με μαζίδος 4 ὁμάδας.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν). Το. μουζωρί. ἔχει χωρητικότητα :
Ζιτάρη .. 20 ὁμάδες, Κριθάρη 18, Καὶ (ὁρίμνη). 12 ὁμάδες.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἤ πεδνηκεύετο ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἐντὸς δοξαριῶν ἐν
ζυγῶ (ταῖς). ὀνομαζόμενα μακρόνια ἢ πηλῖνα δοχεῖα (πιδάρια).
Τὰ μακρόνια ἦτο σχήματος παραγμμεπεδου (γωνία), χωρητικοῦ μέγε-
θους καὶ ὡς κρηβάτια. καὶ ἐκ κοφίνου πλεκτοῦ ἐν βέργῃ καὶ χρυσῇ (ὡς μακροῖς).

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; ἡ ποθ' ἡμύνονται. μονο. εἰ. ἀντιφώνη,
 μαύριον. παραφωτισμένον. μαύριον. οἰμιά. ἡ. ἐντὸς. αὐτοῦ,

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;

ἡ διαλογὴ. ἐγένετο. μετὰ. τὸ. ἀλώνισμα. Κατὰ. πρῶτο. ἐγένετο..
 ἡ διαλογὴ. τοῦ. μακρότερον. μακροῦ, μακροῦ. ἐγένετο. καθαρισμὸ..
 αὐτοῦ. διὰ. τὰν. ἀποκαθάρσιν. τῶν. ξένων. ὧν. (μακροῦ. ἡρα). ..

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὅποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

ΟΧΙ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρῶτῃ Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ἔλαβαν. χώρα. μόνον. ἐν. ἑσπέρas. 23. 'Ιουνίου (Κληδόνου)
 καὶ. ἡράδα. τοῦ. Μ. θαλάσσιου. καὶ. Μεσημερί. 14. Πάσχα.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

1) Ἐν. 23. 'Ιουνίου. ἐν. ἡραδὶ. ὡρ. 20-23. ἐν. δρομῶν. καὶ..
 πρῶτης. ... 23. ἡράδα. τοῦ. Μ. θαλάσσιου. ἐν. πρῶτῃ. Ἀνάστασι.
 καὶ. ἐν. μεσημβρί. 14. Κυριακῇ (Αἰπτανάστασι). ἐν. αὐγῇ..
 τῇ. ἑσπέρas.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ἰ. Οφανός. φεγγοταν. ἢ φωτιά. τῆς νύκτος. τῷ Μ. θα βγαίτω...

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;

Αἶν. ὡς ἔρχε. ὠρικμένοι. ἄταμοι.....

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; ξυμῶν. αἱ νέοι, ..

αἱ γῆ. καὶ ἡλικιωμένοι. ἐξέμβανον. μέρος. ἐξίνετο. καὶ ..

μῆρπῃ. ἀπὸ. τῆς αὐγῆς. τῶν ἐπιτίων. ἢ προαφρετιχῇ. προεφορε
ἐν μέσῳ τῶν χωριῶν.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἐν Μ. ἑβδομάδι. τῇ. προεταγῇ. μαίποιου. μαζώνται. ὄδοι..

αἱ νέοι ἢ καὶ ἡλικιωμένοι μετὰ τὰ ξύλα καὶ πηγαίνουν. μία

ἢ δύο φορές. καὶ φέρνουν. παρὰ φερύσῃ. ἢ ἀναλαμβάνει. ὁ

καθὼς να φέρῃ. ἕνα φορτὸν. ἀμαζώντω. τὸν μετὰ ὄχημα
ποὺ ἐκμεταλλοποιεῖται καὶ ὠνάει.

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχκαί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

Ἐποσε.. τῷ. ἀφρετιχῷ.. δειν.. ἐξίνετο.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Μόνον. κατὰ. τῇ. πυρῇ. τῶν. ἐξέμβανον. ἐξέμβανον. τῶν.

πηδήματα. Πηγαίνοντο. παρὰ. μικρὰς. πυρῆς. κατὰ. σειρά.

καὶ. ἐν. μικρὰ. ἀπόστασιν. καὶ. ἐπηδῶπο.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Ἄναβροκο. μέ οἶαν δάποτε. ζῶνς, δεν. εἰμαίετο.....
εἶποτε... τὸ. εἶδιμό... ..
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) ^{ἔκαίετο} ^(καὶ καίεται) μόνο. ματὰ. τὰ πρῶτα. ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα, ματαίετο ^{καὶ καίεται} ἰσχυρῶν. καὶ. γὰρ...
ρετα. ἐμ. ζῶντων, ἐν τούτῳ. μέ. παλαιῶ. ρουχῶ. ἔπειτα, καὶ. ἀποία
ἔχρηζοντο. μέ. χόρτα. ἢ. μαυραῖα.

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ